

సామాజిక మర్యాదల ప్రకరణం

1వ అధ్యాయం - తల్లిదండ్రుల సేవే అన్నిటికంటే గొప్ప సేవ

1652. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం :- ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి “దైవప్రవక్తా! నా సత్రవర్తనకు ఎవరెక్కువ హక్కుదారులు?” అని అడిగాడు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “నీ తల్లి” అని చెప్పారు. “ఆ తరువాత ఎవరూ?” అంటే “నీ తల్లి” అనే చెప్పారు ఆయన. తిరిగి ఆ వ్యక్తి “ఆ తరువాత ఎవరు?” అని అడిగాడు. “నీ తల్లి” అనే చెప్పారు దైవప్రవక్త (సల్లం). అతను మళ్ళీ అడిగాడు:- “ఆ తరువాత ఎవరెక్కువ హక్కుదారులు?” అని. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “నీ తండ్రి” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 2వ అధ్యాయం - మన్ అహ్మిన్నాసి బిహిస్సిన్నుహుబతి)

1653. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం:- ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి, జిహాద్ (ధర్మపోరాటం)లో పాల్గొనడానికి తనను అనుమతించమని అర్థించాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “నీ తల్లిదండ్రులు ఉన్నారా?” అని అడిగారు. దానికా వ్యక్తి ‘ఉన్నార’న్నాడు. “అయితే వారిద్దరి సేవలోనే పోరాడుతూ ఉండు (అదే నీ పాటిట ధర్మపోరాటం)” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 56వ ప్రకరణం - జిహాద్, 138వ అధ్యాయం - అల్ జిహాది బియిజ్జిల్ అబలైన్)

2వ అధ్యాయం - తల్లిదండ్రుల సేవ నఫిల్ ఆరాధనల కన్నా మిన్న

1654. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా తెలియజేశారు:- ఊయలలో (చంటి పిల్లలుగా ఉన్నప్పుడు) ముగ్గురు మాత్రమే మాట్లాడారు. (1) హజ్రత్ ఈసా (అలైహి), (2) బనీ ఇస్రాయిల్ కు చెందిన జురీహ్ అనే వ్యక్తి నమాజ్ చేస్తుండగా అతని తల్లి వచ్చి పిలిచింది. అతను తన తల్లికి సమాధానం ఇవ్వాలా లేక నమాజును కొనసాగించాలా అని ఆలోచనలో పడిపోయాడు. అతని తల్లి (తన పిలుపుకు సమాధానం ఇవ్వలేదన్న కోపంతో) “దేవా! ఇతను వ్యభిచారిణుల ముఖాలు చూడనంతవరకు ఇతని ప్రాణం తీయకు” అని శపించింది.

ఆ తరువాత జురీహ్ తన ప్రార్థనా మందిరంలో ఉండగా, ఓ రోజు ఒక స్త్రీ వచ్చి అతణ్ణి కవ్విస్తూ తన కోరిక తీర్చమని అడిగింది. అందుకు జురీహ్ నిరాకరించాడు. ఆ తరువాత ఆ స్త్రీ ఒక పశువుల కాపరి దగ్గరకెళ్ళి అతని ద్వారా తన కోరిక తీర్చుకున్నది. అతని వల్ల ఆమెకు ఒక పిల్లవాడు పుట్టాడు. అయితే ఈ పిల్లవాడు జురీహ్ వల్ల తనకు పుట్టాడని ఆమె ప్రచారం చేసింది. ప్రజలు ఈ మాట విని జురీహ్ ఆశ్రమం పై దాడి చేసి దాన్ని ధ్వంసం చేశారు. అతణ్ణి క్రిందికి ఈడ్చి చెడామడా తిట్టి పోశారు. జురీహ్ వుజూ చేసి నమాజ్ చేశారు. తరువాత అతను ఆ పిల్లవాడి దగ్గరకు వెళ్ళి “బాబూ! మీ నాన్న ఎవరూ?” అని అడిగారు. (మాటలు రాని ఆ పిల్లవాడు) “(మా నాన్న) పశువుల కాపరి” అని

సమాధానమిచ్చాడు. ఈ సంఘటనతో ప్రభావితమైన ప్రజలు “మేము నీ ఆశ్రమాన్ని బంగారంతో కట్టిస్తాం” అని అన్నారు. దానికి జురీహ్ “బంగారంతో అవసరం లేదు, మట్టితో కట్టించండి చాలు” అని అన్నాడు.

(3) ఒక స్త్రీ తన చంటి పిల్లోడికి పాలు తాగిస్తోంది. అప్పుడు ఆమె ముందు నుంచి ఒక రౌతు ఖరీదైన దుస్తులు ధరించి వెళ్తున్నాడు. ఆ స్త్రీ అతణ్ణి చూసి “దేవా! నా పిల్లవాణ్ణి అతనిలా చెయ్యి” అని ప్రార్థించింది. వెంటనే ఆ పిల్లవాడు పాలు తాగడం వదలి పెట్టి రౌతు వైపుకు తిరిగి “దేవా! నన్ను అతనిలా చేయకు” అని అన్నాడు. ఆ తరువాత ఆ పిల్లవాడు యధాప్రకారం తల్లి వైపుకు తిరిగి పాలు త్రాగడం ప్రారంభించాడు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) తన నోట్ల వేలు పెట్టుకొని చప్పరిస్తూ చూపిన ఆ దృశ్యం నా మనోవీధిలో ఇప్పటికీ మెదలుతోంది (అని హజ్రత్ అబూ హురైరా - రజి - అన్నారు).

ఆ తరువాత కొందరు వ్యక్తులు ఒక మహిళా బానిసను (కొడ్తూ) ఆ స్త్రీ ముందు నుంచి వెళ్ళారు. అప్పుడా స్త్రీ “దేవా! నా పిల్లవాణ్ణి ఆ బానిసలా చేయకు” అని ప్రార్థించింది. ఈ మాట వినగానే ఆ పిల్లవాడు తల్లి స్తనాన్ని వదలి “దేవా! నన్ను ఈమెలా చెయ్యి” అని అన్నాడు. పిల్లవాడి తల్లి (ఆశ్చర్యపోతూ) “నువ్వీలా ఎందుకు కావాలనుకుంటున్నావు?” అని అడిగింది. దానికా పిల్లవాడు సమాధానమిస్తూ “ఆ రౌతు పరమ దుర్మార్గుడు. కాని ఈ బానిస మహిళను గురించి ఆమె దొంగతనం చేసిందని, వ్యభిచారానికి పాల్పడిందని లోకులు చెబుతారుగాని, అది నిజం కాదు. ఆమె అలా చేయలేదు” అని అన్నాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 48వ అధ్యాయం - వజ్కూర్ ఫిల్ కితాబి మర్యం)

6వ అధ్యాయం - బంధుప్రేమ వుణ్య కార్యం, బంధు విచ్ఛిత్తి పాప కార్యం

1655. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు:- దేవుడు సమస్త సృష్టి రాసుల్ని సృష్టించాడు. అప్పుడు ‘కరుణ’ లేచి నిలబడింది. అది కరుణామయుని కాళ్ళు పట్టుకున్నది. దేవుడు “ఏమిటి విషయం” అని అడిగాడు. “నేను బంధు విచ్ఛిత్తి బారి నుండి నీ శరణు కోరుతున్నాను” అన్నది కరుణ. “అయితే బంధువులతో సత్సంబంధాలు పెట్టుకొని, వారి పట్ల కనికరంతో వ్యవహరించేవాని పట్ల నేనూ మంచిగా వ్యవహరిస్తూ అతణ్ణి కనికరిస్తాను. బంధువులతో సంబంధాలు తెంచుకునేవాణ్ణి నేను కనికరించను. మరి ఈ విషయం నీకు సంతోషం కలిగించదా?” అన్నాడు దేవుడు. “ఎందుకు కలిగించదు నా ప్రభూ!” అన్నది కరుణ. “అయితే ఈ హక్కు నీకు లభించింది (తీసుకో)” అన్నాడు దేవుడు.

ఈ విషయం గురించి మీకు ప్రమాణం కావాలంటే (ఖుర్ఆన్ లోని) ఈ సూక్తి చదువుకోండి- “ఒకవేళ మీరు విముఖులయిపోతే, మీరు ప్రపంచంలో అరాచకం, అలజడులు రేపటం, పరస్పరం

బంధుత్వాన్ని త్రొంచి వేసుకోవటం తప్ప మీ నుండి మరేం ఆశించబడుతుంది?" (ముహమ్మద్ (సల్లం) : 22)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 47వ సూరా - ముహమ్మద్ (సల్లం) 1వ అధ్యాయం - పత భత్రపూ ఆర్హామకుం) 1656. హజ్రత్ జుబైర్ బిన్ ముత్యిమ్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు:- బంధుత్వాన్ని త్రొంచి వేసేవాడు స్వర్గంలో ప్రవేశించలేడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 11వ అధ్యాయం - ఇస్మీల్ ఖాతి)

1657. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- తన ఉపాధి (తదితర వస్తువుల)లో వృద్ధి కలగాలని, తన ఆయుష్షు పెరగాలని ఎవరైనా కోరుకుంటే అతను తన బంధువులతో సత్సంబంధాలు కలిగి ఉండాలి (వారి పట్ల మంచిగా వ్యవహరించాలి).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 34వ ప్రకరణం - బుయూ, 13వ అధ్యాయం - మన్అహబుల్ బస్త ఫిరిఖ్)

7వ అధ్యాయం - అసూయ, ద్వేషం, మాట్లాడటం మానెయ్యడం నిషిద్ధం

1658. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- మీరు పరస్పరం ద్వేషించుకోకండి. ఎవరి మీదా అసూయ చెందకండి. ఒకరినొకరు మాట్లాడుకోవడం మానెయ్యకండి. మీరంతా దేవుని దాసులుగా పరస్పరం అన్నదమ్ములుగా జీవితం గడపండి. మూడు రోజులకు మించి తన తోటి సోదరునితో, సంబంధాలు త్రొంచి ఉండటం లేదా పరస్పరం మాట్లాడుకోకుండా ఉండటం ఏ ముస్లింకూ ధర్మ సమ్మతం కాదు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 58వ అధ్యాయం - హాయిన్తా అనిత్తహాసుదివత్తదాబుర్)

8వ అధ్యాయం - మూడు రోజులకు మించి మాటల్లేకుండా ఉండటం నిషిద్ధం

1659. హజ్రత్ అబూ అయ్యూబ్ అన్నారీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు:- మూడు రాత్రులకు మించి తన (ముస్లిం) సోదరునితో సంబంధాలు త్రొంచి ఉంచడం ఏ వ్యక్తికి ధర్మసమ్మతం కాదు. అంటే ఒకరినొకరు ఎదురయినప్పుడు ఒకడు ఒకవైపు మరొకడు మరో వైపు ముఖం తిప్పుకొని పోవడం - వారిద్దరిలో ముందుగా ఎవరు సలాం చేస్తాడో అతనే ఉత్తముడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 62వ అధ్యాయం - అలొహజ్జతి వఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం)లా యహిల్లు లి రజాలిన్ అఁ య్యహాజర అఖాహ ఫిఖ సలాన్)

9వ అధ్యాయం - దురనుమానం, కూపీలు, అసూయ, మోసం - నిషిద్ధం

1660. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ఉద్ఘోషించారు:- లేనిపోని అనుమానాలకు పోకండి. లేనిపోని అనుమానం అన్నింటికంటే పెద్ద అబద్ధం. దాక్కొని ఇతరుల మాటలు వినకండి. కూపీలు తీయకండి. (కొనుగోలుదారుని) మోసగించే ఉద్దేశ్యంతో (కొనే వస్తువు) ధరను పెంచకండి. ఒకరిపై మరొకరు అసూయ పడకండి. పరస్పరం ద్వేషించుకోకండి.

పరస్పరం మాట్లాడుకోవడం మానెయ్యకండి. మీరంతా దేవుని దాసులు, పరస్పరం అన్నదమ్ముల్లాంటివారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 58వ అధ్యాయం - యా అయ్యుహల్లజీన ఆమనూ ఇజ్జనిబూ కసీరమిసజ్జన్)

14వ అధ్యాయం - విశ్వాసికి ఏమాత్రం కష్టమొచ్చినా, చివరికి ముల్లు గుచ్చుకున్నా దాని పుణ్యం లభిస్తుంది

1661. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) గురయినంత తీవ్రమైన వ్యాధికి మరెవరూ గురయినట్లు నేను చూడలేదు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 75వ ప్రకరణం - మర్దా, 2వ అధ్యాయం - షిద్ధతిల్ మర్దీ)

1662. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్'ూద్ (రజి) కథనం :- నేను ఓ రోజు దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికెళ్తే ఆయన జ్వరంతో బాధపడుతున్నారు. నేను “దైవప్రవక్తా! మీకు జ్వరం తీవ్రంగానే ఉన్నట్లుంది” అని అన్నాను. “ఔను. నాకు జ్వరం వస్తే అది మీలో ఇద్దరు వ్యక్తులకు వచ్చే జ్వరమంత ఉంటుంది” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). “పుణ్య ఫలం కూడా మీకు రెట్టింపు లభిస్తుంది కదా!” అన్నాను నేను. “నిజమే. ముస్లింకు ఎలాంటి బాధ కలిగినా, చివరికి ఒక ముల్లు గుచ్చుకున్నా లేదా అంతకంటే ఎక్కువ బాధ కలిగినా సరే దాని ద్వారా దేవుడు అతని పాపాలను క్షమిస్తాడు. చెట్టు నుండి (పండుటా) ఆకులు రాలిపోయినట్లు అతని నుండి అతని పాపాలు రాలిపోతాయి” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 75వ ప్రకరణం - మర్దా, 3వ అధ్యాయం - అషద్దున్నాసి బలాఅన్ అల్ అంబియా సుమ్మల్ అవ్వల్ ఫల్ అవ్వల్)

1663. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా సెలవిచ్చారు :- ముస్లింకు ఎలాంటి కష్టం వచ్చినా, చివరికి ముల్లు గుచ్చుకున్నా సరే, ఆ కష్టాన్ని దేవుడు అతని పాప పరిహారంగా చేస్తాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 75వ ప్రకరణం - మర్దా, 1వ అధ్యాయం - మాజాఅ ఫీకప్పారతిల్ మర్దీ)

1664. హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుదరీ, అబూ హురైరా (రజి)ల కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- ముస్లింకు ఏ విధమైన ఆపద వచ్చినా, బాధ కలిగినా, ఆందోళన కలిగినా, దుఃఖం కలిగినా, చివరికి అతనికి ముల్లు గుచ్చుకున్నా సరే దాన్ని దేవుడు అతనికై పాప పరిహారంగా చేస్తాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 75వ ప్రకరణం - మర్దా, 1వ అధ్యాయం - మాజాఅ ఫీ కప్పారతిల్ మర్దీ)

1665. హజ్రత్ అతా బిన్ అబీ రబాహ్ (రహ్మాలై) కథనం :- హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ (రజి) మాతో “నేను నీకు స్వర్గ మహిళను చూపనా?” అని అన్నారు. నేను “తప్పకుండా చూపండి” అన్నాను. దానికి ఆయన ఇలా చెప్పారు - ఒక నల్ల మహిళ దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి “నాకు మూర్ఖ వస్తూ

ఉంటుంది. అప్పుడు నా ఒంటి మీది బట్టలు కూడా తొలగిపోతుంటాయి. అందుచేత నా కోసం దైవాన్ని ప్రార్థించండి” అని మనవి చేసుకున్నది. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “నీవు తలిస్తే (ఈ బాధపట్ల) సహనం వహించవచ్చు. ఆ సహనానికి బదులుగా నీకు స్వర్గం లభిస్తుంది. ఇక నీవు కోరినట్లయితే నేను నీ కోసం దైవాన్ని ప్రార్థిస్తాను నీ బాధ దూరం కావాలని” అని అన్నారు. దానికామె ‘సరే నేను సహనం వహిస్తాను’ అని అన్నది. ఆ తరువాత కాస్సేపటికి “కాని నా ఒంటి మీది బట్టలు తొలగిపోతున్నాయి. ఇవి తొలగిపోకుండా ఉండేందుకు (అయినా) దైవాన్ని ప్రార్థించండి” అని అన్నది ఆమె. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆ ప్రకారం ఆమె కోసం ప్రార్థన చేశారు”¹.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 75వ ప్రకరణం - మర్గా, 6వ అధ్యాయం - ఫజ్లిమన్ య్యుస్రి మినరీహ్)

15వ అధ్యాయం - దౌర్జన్యం నిషిద్ధం

1666. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు:- ప్రళయ దినాన దౌర్జన్యం (దౌర్జన్య పరుడి పాలిట) అంధకారంగా పరిణమిస్తుంది.²

(సహీహ్ బుఖారీ:- 46వ ప్రకరణం - మజాలిమ్, 8వ అధ్యాయం - అజ్జుల్లుజాలుమాతున్ య్ మల్ ఫియామా)

1667. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ఉద్బోధించారు:- ఒక ముస్లిం తోటి ముస్లింకు సోదరుడు (లాంటి వాడు). ఒక సోదరుడు తన సోదరునిపై (ఎన్నటికీ) దౌర్జన్యం చేయడు, అతణ్ణి దౌర్జన్యపరునికి అప్పగించడు కూడా. ఎవరు తన సోదరుడి అవసరాలను తీర్చే పనుల్లో నిమగ్నుడవుతాడో దేవుడు అతని అవసరాలను తీర్చే బాధ్యత తీసుకుంటాడు. ఎవరు (తోటి) ముస్లింకు వచ్చిన కష్టాల్లో ఒక కష్టాన్ని దూరం చేస్తాడో ప్రళయదినాన దేవుడు అతనికి ఎదురయ్యే కష్టాలలో ఒక కష్టాన్ని దూరం చేస్తాడు. మరెవరు (తోటి) ముస్లిం (పాపాలు) పొరపాట్లను కప్పివుచ్చుతాడో ప్రళయదినాన దేవుడు అతని పొరపాట్లను (పాపాలను) కప్పివుచ్చుతాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 46వ ప్రకరణం - మజాలిమ్, 3వ అధ్యాయం - లాయజ్జిముల్ ముస్లిముల్ ముస్లిం వలా యుస్లిముహా)

1668. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) మాట్లాడుతూ, “దేవుడు దౌర్జన్యపరుణ్ణి (హద్దు మీరే దాకా) విడుపు ఇస్తాడు. చివరికి దేవుడు అతణ్ణి పట్టుకుంటే ఇక అతణ్ణి (శిక్షించకుండా) వదలి పెట్టడు” అని అన్నారు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా ప్రవచించిన తరువాత (ఖుర్ఆన్ లోని) ఈ సూక్తి పఠించారు:- “నీ ప్రభువు ఏదైనా పట్టణాన్ని పట్టుకోవడం జరిగితే (ఇక దానికి సర్వనాశనం మూడినట్లే). ఆయన పట్టు చాలా కఠినంగా, ఎంతో బాధాకరంగా ఉంటుంది.” (హూద్ : 102)

(సహీహ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, హూద్ సూరా, 5వ అధ్యాయం - వకజాలిక అఖ్బు రబ్బీక ఇజా అఖజల్ ఖురా)

1. మరికొన్ని ఉల్లేఖనాల ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆమె కోసం ప్రార్థన (దుఆ) చేశారు. అప్పటి నుండి ఆమె ఒంటి మీది బట్టలు మరెన్నడూ తొలగలేదు. (అనువాదకుడు)
2. అంటే దౌర్జన్యపరుడికి దేవుని జ్యోతి లభించదు. దౌర్జన్యమనే అంధకారం అతనిపై ఆవరిస్తుంది. దైవభీతి పరాయణులకు మాత్రం వారి జ్యోతి వారికి మార్గం చూపుతుంది. (అనువాదకుడు)

16వ అధ్యాయం - ద్వైవప్రవక్త (సల్లం) ముహూర్తములు

1669. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- మేముక యుద్ధంలో పాల్గొన్నాం. ఆ సందర్భంలో ఒక ముహూజిర్ ముస్లిం ఒక అన్నార్ ముస్లింని పిరుదుపై తన్నాడు (కొట్టాడు). వెంటనే ఆ అన్నార్ “అన్నార్లారా! రండి, ఆదుకోండి” అని కేకలేశాడు. ముహూజిర్ ముస్లిం కూడా “ముహూజిర్లారా! రండి, ఆదుకోండి” అని పిలిచాడు. దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ గలాటా విని “ఏమిటిది, అనాగరిక నినాదం?” అన్నారు. “దైవప్రవక్తా! ముహూజిర్ మనిషి ఒకతను అన్నార్ మనిషిని పిరుదుపై తన్నాడు (కొట్టాడు)” అని చెప్పారు అనుచరులు. “ఇలాంటి కేకను విడనాడండి. ఇది అత్యంత నీచమైనది, దుర్గంధభూయిష్టమైనది” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

ఈ సంఘటన (కపటుల నాయకుడు) అబ్దుల్లా బిన్ ఉబైకి తెలియగానే “ఏమిటి, అంత వరకు వచ్చిందా వీరి వ్యవహారం! సరే మదీనా చేరుకున్నాక చూద్దాం. మదీనా వెళ్ళిన తరువాత గౌరవనీయులు నీచుల్ని నగరం నుండి తీసివేస్తారు. (అంటే మనమే అసలు మదీనా వాసులం, గౌరవనీయులం. బయట నుంచి వచ్చి ఇక్కడ మన పక్కలో చేరిన ఈ నీచుల్ని తరిమేద్దాం)” అని అన్నాడతను.

అతను చెప్పిన ఈ మాట దైవప్రవక్త (సల్లం)కు తెలియగానే హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) లేచి “దైవప్రవక్తా! నాకు అనుమతివ్వండి. ఈ కపటాగ్రేసరుణ్ణి (ఒక దెబ్బతో) కడతేరుస్తాను” అని అన్నారు. కాని దైవప్రవక్త (సల్లం) (ఆయన్ని శాంతపరుస్తూ) “అతని మానాన అతణ్ణి వదిలెయ్యి. (అతణ్ణి చంపితే) ముహమ్మద్ (సల్లం) తన అనుయాయుల్నే చంపివేస్తున్నాడని జనం అనుకుంటారు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 65వ ప్రకరణం - తఫ్సీర్, 63వ సూరా - మునాఫిఖాన్, 5వ అధ్యాయం - ఖాలిఫా (సవాఉన్ అలైహిమ్ అస్తగ్నఫర్లహమ్ అమ్లమ్ తస్తగ్నీర్ లహమ్))

17వ అధ్యాయం - ముస్లింలు పరస్పరం దయామయులు, సహాయకారులు

1670. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) (మాకు హితోపదేశం చేస్తూ) “ఒక కట్టడంలోని ఇటుకలు ఒకదానికొకటి ఊతమిస్తూ ఆ కట్టడం పటిష్ఠతకు కారణభూతమైనట్లే విశ్వాసులు (ముస్లింలు) కూడా (ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకుంటూ సమాజ సమైక్యతకు దోహదపడతారు)” అని అన్నారు.

దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విషయాన్ని ప్రవచిస్తూ, తమ చేతుల వ్రేళ్ళను ఒక దానిలో మరొకటి జోప్పించి (ముస్లింలు కూడా ఇలా కలసిమెలసి ఐకమత్యంతో ఉంటారని) చూపించారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 88వ అధ్యాయం - తఫ్సీర్ అసాబియి ఫిల్ మస్జిద్ వగైరహి)

1671. హజ్రత్ నూమాన్ బిన్ బషీర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- విశ్వాసులు (ముస్లింలు) పరస్పరం కనికరించుకోవడంలో, అభిమానించుకోవడంలో, మైత్రీ భావంతో

మనలుకోవడంలో ఒక దేహం లాంటి వారు. దేహంలో ఒక అవయవానికి నొప్పి కలిగితే మొత్తం దేహం ఆ బాధను పంచుకొని బాధతో, ఆందోళనతో మూలుగుతుంది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 27వ అధ్యాయం - రహ్మాతిన్నాసి వల్ బహాయిమ్)

22వ అధ్యాయం - దుర్భాష, తిట్లకు పాల్పడే వారి పట్ల మృదువైఖరి

1672. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- ఒక వ్యక్తి లోపలికి రావడానికి దైవప్రవక్త (సల్లం)ను అనుమతి అడిగాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) “అతణ్ణి లోపలికి రావడానికి అనుమతించు. అతను తన వంశంలోని అతి చెడ్డవాడు” అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి లోపలికి వచ్చిన తరువాత దైవప్రవక్త (సల్లం) అతనితో ఎంతో మృదువుగా (మధురంగా) మాట్లాడారు. తరువాత నేను దైవప్రవక్త (సల్లం)తో మాట్లాడుతూ “దైవప్రవక్తా! మీరా వ్యక్తిని గురించి మొదట అలా అన్నారు. కాని ఆ తరువాత మీరతనితో చాలా మృదువుగా సంభాషించారు (ఎందువల్ల)?” అని అడిగాను. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “ఆయిషా! ఎవరి నోటి దురుసు కారణంగా ప్రజలు తనకు దూరమైపోతారో అతను పరమ దుర్మార్గుడు” అని అన్నారు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 48వ అధ్యాయం - మాయజూజు మిన్ గియాబి అహ్లాల్ ఫసాద్)

25వ అధ్యాయం - దైవప్రవక్త (సల్లం) పొరపాటున ఎవరినైనా శపిస్తే అది అతనికై పాపపరిహారమవుతుంది

1673. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- “దేవా! నేనెప్పుడైనా ఏ విశ్వాసి పట్లయినా కఠినంగా ప్రవర్తిస్తే దాన్ని ప్రళయ దినాన అతని కోసం నీ సాన్నిధ్య సాధనంగా చెయ్యి.”

(సహీహ్ బుఖారీ:- 80వ ప్రకరణం - అద్దావత్, 34వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం) మన్ ఆజైతు హూఫజ్ అల్ హులమా జకాత (వ్యరహ్మాతన్)

27వ అధ్యాయం - అబద్ధమాడటం నిషిద్ధం

1674. హజ్రత్ ఉమ్మై కుల్సుమ్ బినై ఉఖ్బా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు:- ప్రజల మధ్య రాజీ కుదుర్చే ఉద్దేశ్యంతో ఒకరి సద్గుణాలు మరొకరి ముందు వ్యక్తపరిచేవాడు లేదా

* ఈ వ్యక్తి పేరు యమీనా బిన్ హసన్. ఇతను తనను తాను ముస్లిం అని చెప్పుకున్నప్పటికీ అతను నిజానికి ముస్లిం కాదు. ముస్లింలు మోసపోకుండా ఉండేందుకు దైవప్రవక్త (సల్లం) అతని నిజ స్వరూపాన్ని బట్టబయలు చేశారు. ఈ మాటను నిజం చేస్తూ ఆ దుర్మార్గుడు దైవప్రవక్త (సల్లం) నిర్యాణం తరువాత మతభ్రష్టుడయిపోయాడు. తరువాత అతను యుద్ధ ఖైదీగా పట్టుబడి ఖలీఫా హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) దగ్గరికి తీసుకు రాబడినప్పుడు హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి) కూడా అతని పట్ల మృదువుగా ప్రవర్తించారు. ఈ హదీసుని బట్టి ఒక వ్యక్తి కీడు తలపెట్టే ప్రమాదం ఉన్నప్పుడు పైకి అతని పట్ల స్నేహభావంతో మనలు కోవడంలో ఎలాంటి తప్పు లేదని; దుర్మార్గువు పనులు చేసేవాడి దుర్మార్గం గురించి పరోక్షంగా ప్రజలకు తెలియజేయడం ధర్మ సమ్మతమేనని తెలుస్తోంది. హదీసులో దైవప్రవక్త (సల్లం) ఆ వ్యక్తిని పొగిడారని లేదు; అతని పట్ల మృదువుగా ప్రవర్తించారని మాత్రమే ఉంది. అదే ఇలాంటి దుర్మార్గుల పట్ల అనుసరించవలసిన విధానం. (ఇమామ్ నవవీ - రహ్మాల్)

ఒకర్ని గురించి ఏదైనా మంచి విషయాన్ని మరొకరి ముందు వెలిబుచ్చేవాడు అబద్ధాలకోరు కాజాలడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 53వ ప్రకరణం - సుల్హీ, 2వ అధ్యాయం - లైసల్ కబ్జిల్లజీ యుస్లిహా బైనన్నాస్)

29వ అధ్యాయం - అబద్ధం చెడ్డ విషయం, సత్యం మంచి విషయం

1675. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ మస్వూద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉద్బోధించారు:- నిజం మనిషిని పుణ్యకార్యాల వైపుకు తీసికెళ్తుంది. పుణ్యకార్యాలు (అతడ్ని) స్వర్గానికి గొనిపోతాయి. ఎవరైనా ఎల్లప్పుడు నిజం చెబుతుంటే అది అతడ్ని ఎప్పుడో ఓ రోజు సిద్దీఖ్ (సత్యశీలుడి)గా మార్చివేస్తుంది. అబద్ధం మనిషిని పాపకార్యాల వైపుకు తీసికెళ్తుంది. పాపకార్యాలు అతడ్ని నరకానికి చేర్చుతాయి. ఎవరైనా (ఎల్లప్పుడూ) అబద్ధమాడుతుంటే దానివల్ల అతడు ఎప్పుడో ఓ రోజు దేవుని దగ్గర అబద్ధాలరాయుడిగా వ్రాయబడతాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - ఆదబ్, 69వ అధ్యాయం - ఖొలిల్లాహి తలాల (యాఅయ్యుహల్లజీన ఆమనుత్తఖల్లాహి వకూనూ మఅస్సాదిఖ్స)

30వ అధ్యాయం - కోపాన్ని దిగమింగేవాడు, దిగమింగేందుకు ప్రయత్నించేవాడు

1676. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- ఇతరుల్ని చిత్తుచేసేవాడు పరాక్రమశాలికాడు. కోపాన్ని దిగమింగేవాడే నిజమైన పరాక్రమశాలి.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - ఆదబ్, 76వ అధ్యాయం - అల్హజ్జి మినల్ గజబ్)

1677. హజ్రత్ సులైమాన్ బిన్ సుర్ద్ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) (ఇంటి) సమీపంలో ఇద్దరు వ్యక్తులు పోట్లాడుకోసాగారు. ఆ సమయంలో నేను కూడా దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గర కూర్చొని ఉన్నాను. ఆ యిద్దరు వ్యక్తుల్లో ఒకతను కోపంతో రెండవ వ్యక్తిని దూషించడం మొదలెట్టాడు. కోపంతో అతని ముఖం జేవురించింది. దైవప్రవక్త (సల్లం) అతని వైఖరి చూసి “నాకో మాట తెలుసు. ఈ మాటను గనక ఆ వ్యక్తి పలికితే అతని కోపం పటాపంచలయిపోతుంది. ఆ మాట - అవుజు బిల్లాహి మినషైతానిరజీమ్” అని అన్నారు. ప్రజలు ఈ మాట విని ఆ వ్యక్తితో “నీవు దైవప్రవక్త (సల్లం) ప్రవచనాన్ని వినలేదా?” అని అన్నారు. దానికా వ్యక్తి “నేను పిచ్చివాడ్ని కాను” అన్నాడు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - ఆదబ్, 76వ అధ్యాయం - అల్హజ్జి మినల్ గజబ్)

32వ అధ్యాయం - ముఖం మీద కొట్టకూడదు

1678. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- మీలో

* దేవుని విషయంలో తప్ప మరేదయినా విషయంలో కోపం వస్తే అది షైతాన్ ప్రేరణ వల్ల వచ్చిందని గ్రహించాలి. అప్పుడు “అవుజు బిల్లాహి మినషైతాన్” అని పఠించాలి. దాంతో షైతాన్ పారిపోతాడు; కోపం కూడా తగ్గిపోతుంది. ఈ వ్యక్తి ‘నేను పిచ్చివాడ్ని కాను’ అన్నాడంటే అది అతని అజ్ఞానాన్ని బహిర్గతం చేస్తోందని గ్రహించాలి. ఉన్నాడం అవహించినప్పుడు మాత్రమే అవుజు బిల్లాహి పఠిస్తారని అతను భావించాడు. కాని కోపం కూడా ఒక విధమైన ఉన్నాడమని అతను గ్రహించలేదు. కోపం వచ్చినప్పుడు మనిషి సమతేల్యాన్ని కోల్పోతాడు. (సంకలనకర్త)

ఎవరైనా ఎవరితోనైనా జగడానికి దిగితే అతను (తన ప్రత్యర్థి) ముఖం మీద కొట్టకూడదు.*

(సహీహ్ బుఖారీ:- 49వ ప్రకరణం - ఇత్ఖాఫ్, 20వ అధ్యాయం - ఇజా జరబల్ అబ్దు ఫల్యజ్జనిబిల్ వజ్హా)

34వ అధ్యాయం - బహిరంగ స్థలాలకు ఆయుధాలు తీసికెళ్లే జాగ్రత్త వహించాలి

1679. హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా (రజి) కథనం :- ఒక వ్యక్తి బాణాలు తీసుకొని మస్జిద్ గుండా వెళ్తుంటే దైవప్రవక్త (సల్లం) అతనితో “వాటి మొనలను (జనానికి తగలకుండా) జాగ్రత్తగా పట్టుకో” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 8వ ప్రకరణం - సలాత్, 66వ అధ్యాయం - యాఖుజా బినుసూలీస్ నఖ్లి ఇజామర్రఫిల్ మస్జిద్)

1680. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరి (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉద్ఘోషించారు:- ఎవరైనా మస్జిద్ గుండా లేదా బజారులో బాణాలు తీసుకొని నడుస్తుంటే అతనా బాణాల మొనలను గట్టిగా పట్టుకొని జాగ్రత్తగా తీసికెళ్ళాలి.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 92వ ప్రకరణం - ఫితనీ, 7వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం) మన్ హమల అలైసస్సలాహ్ ఫలైస మిస్స)

35వ అధ్యాయం - తోటి ముస్లింకు ఆయుధం చూపి భయపెట్టకూడదు

1681. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉద్ఘోషించారు :- ఏ ముస్లిం కూడా తన తోటి ముస్లిం సోదరునికి ఆయుధం చూపి గదమాయించకూడదు. ఈ (పైశాచిక) చర్య వల్ల పైతాన్ (ఆయుధమున్న) అతని చేతిని చలింపజేయవచ్చు. (తత్ఫలితంగా పీడితుడు చావడమో, గాయపడటమో జరిగి దౌర్జన్యపరుడు నరకంలో పడిపోతాడు).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 92వ ప్రకరణం - ఫితనీ, 7వ అధ్యాయం - ఖాలిన్నబియ్యి (సల్లం) మన్ హమల అలైసస్సలాహ్ ఫలైసమిస్స)

36వ అధ్యాయం - దారిలోని ప్రమాదకర వస్తువుని తొలగించి వేయడం పుణ్యకార్యం

1682. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- ఒక వ్యక్తి దారిన నడచిపోతుంటే దారిలో ఒక ముళ్ళ కంప పడి ఉండటం చూశాడు. అతను దాన్ని తీసి పక్కన పారేసి వెళ్ళిపోయాడు. అతను చేసిన ఈ పుణ్యకార్యాన్ని దేవుడు స్వీకరించి అతణ్ణి మన్నించాడు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 10వ ప్రకరణం - అజానీ, 32వ అధ్యాయం - ఫజ్లిత్తహ్ జిరి ఇలజ్జుహ్)

37వ అధ్యాయం - ప్రమాదకారి కాని జంతువుల్ని హింసించడం నిషిద్ధం

1683. హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ఉద్ఘోషించారు:- ఒక స్త్రీ పిల్లి మూలంగా దైవశిక్షకు గురయిపోయింది. ఆ స్త్రీ పిల్లి చనిపోయేవరకూ దాన్ని కట్టి పడేసింది.

★ ఈ హదీసుని బట్టి ముఖం మీద కొట్టకూడదని తెలుస్తోంది. ముఖం మీద కొడితే ఒక్కోసారి ముఖం వికృతంగా మారే ప్రమాదం ఉంది. దాని వల్ల నరాలు కూడా దెబ్బతినవచ్చు. (సంకలన కర్త)

ఆమె ఆ పిల్లని కట్టివేసి దానికి ఎలాంటి ఆహార పానీయాలు పెట్టనూలేదు. క్రిమికిటకాలు తినేందుక్కూడా దాన్ని స్వేచ్ఛగా వదలిపెట్టనూ లేదు. ఈ పాపం కారణంగానే ఆమె నరకానికి పోయింది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 60వ ప్రకరణం - అంబియా, 54వ అధ్యాయం - హద్దసనా అబుల్ యమాన్)

42వ అధ్యాయం - పొరుగువారి పట్ల మంచిగా మెలుగుతూ, వారి హక్కులను గౌరవించాలి

1684. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- జిబ్రయీల్ (అలైహి) పొరుగువాని గురించి నన్ను మాటిమాటికి తాకీదు చేసేవారు. ఈ తాకీదు తీరును గమనిస్తుంటే, అతనికి (నా) ఆస్తిలో వాటా కూడా ఇప్పిస్తారేమోనని నాకు అనుమానం కలిగింది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 28వ అధ్యాయం - అల్ వసాతి బిల్ జాఫ్)

1685. హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఈ విధంగా తెలియజేశారు:- జిబ్రయీల్ (అలైహి) పొరుగువాని గురించి నన్ను మాటిమాటికి తాకీదు చేసేవారు. ఆ తాకీదు తీరును గమనిస్తుంటే త్వరలోనే ఆయన నా ఆస్తి నుండి పొరుగు వానికి వాటా కూడా ఇప్పిస్తారేమోనన్న తలంపు నాకు కలిగింది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 28వ అధ్యాయం - అల్ వసాతి బిల్ జాఫ్)

44వ అధ్యాయం - ధర్మసమ్మతమైన పని కోసం సిఫారసు చేయడం అభిలషణీయం

1686. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం :- దైవప్రవక్త (సల్లం) తన దగ్గరకి ఎవరైనా సహాయార్థం లేక అవసరార్థం వచ్చినప్పుడు, (అనుచరులతో) “ఇతని కొరకు సిఫారసు చేయండి. మీకు పుణ్యం లభిస్తుంది. దేవుడు తాను తలచిన నిర్ణయాన్ని తన ప్రవక్త నోట వెలువరిస్తాడు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 24వ ప్రకరణం - జకాత్, 21వ అధ్యాయం - అత్తహరీజి అలస్సదఖతి నష్షాఅతి ఫీహ్)

45వ అధ్యాయం - సజ్జనులతో సహవాసం చేయడం, దుర్జనులకు దూరంగా ఉండటం

1687. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా అన్నారు :- మంచి మిత్రుడ్ని- చెడ్డ స్నేహితుడ్ని, కస్తూరి అమ్మే వాడితో - కొలిమి ఊడే వాడితో పోల్చవచ్చు. కస్తూరి అమ్మేవాడు నీకు కస్తూరీని కానుకగానయినా ఇస్తాడు లేదా నీవతని దగ్గర దాన్ని కొననయినా కొంటావు. లేదా కనీసం అతని దగ్గర్నుంచి నీకు సువాసనయినా వస్తుంది. కాని కొలిమి ఊడేవాడు (నిప్పు రవ్వలు ఎగరేసి) నీ బట్టలను కాలుస్తాడు లేదా అతని దగ్గర్నుంచి నీకు దుర్వాసనయినా వస్తుంది (నీ స్నేహితుల సంగతి కూడా అంతే).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 72వ ప్రకరణం - అజ్జిబాయి వస్సైద్, 31వ అధ్యాయం - అల్ మిస్కా)

46వ అధ్యాయం - కుమారైల పట్ల సద్యరనం

1688. హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) కథనం :- నా దగ్గరికి ఒక స్త్రీ ఇద్దరు కూతుళ్ళను వెంట బెట్టుకొని వచ్చి ఏదైనా సహాయం చేయమని అడిగింది. ఆ సమయంలో నా దగ్గర ఆమెకివ్వడానికి ఒక ఖర్జూర పండు తప్ప మరేమీ లేదు. ఆ ఖర్జూరాన్నే ఆమెకిచ్చాను. ఆమె దాన్నిరెండు ముక్కలు చేసి తన కూతుళ్ళకు ఇచ్చి వేసింది. తాను మాత్రం తినలేదు. ఆ తరువాత ఆమె లేచి వెళ్ళిపోయింది. దైవప్రవక్త (సల్లం) వచ్చిన తరువాత నేనీ సంగతి ఆయనకు తెలియజేశాను. దానిపై ఆయన వ్యాఖ్యానిస్తూ “ఎవరైనా కష్టాలకు గురయితే సాధారణంగా ఆ కూతుళ్ల మూలంగానే వారికి ఆ కష్టాలు వచ్చిపడ్డాయని అనుకోవటం పరిపాటి. కాని ఆ కుమారైలే ప్రళయదినాన అతని పాలిట నరకాగ్నికి అడ్డు తెరగా మారుతారు.”¹

(సహీహ్ బుఖారీ:- 24వ ప్రకరణం - జకాత్, 10వ అధ్యాయం - ఇత్తఖున్నార వ లాబిషిఖ్ఖి తవ్రూహ్)

47వ అధ్యాయం - కొడుకు మృతి పట్ల సహనం వహించిన వాడికి పుణ్యం

1689. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా తెలియజేశారు :- ముగ్గురు కొడుకులు కోల్పోయిన (అంటే ముగ్గురు కొడుకులు చనిపోయినప్పుడు సహనం వహించిన) ముస్లిం నరకానికి పోడు. ప్రమాణం నెరవేర్చడానికి తప్ప.²

(సహీహ్ బుఖారీ:- 23వ ప్రకరణం - జనాయిజ్, 6వ అధ్యాయం - ఫజ్లి మమ్మా తలహా వలదున్ ఫహ్తసబహు)

1690. హజ్రత్ అబూ సయీద్ ఖుదరీ (రజి) కథనం :- ఒక స్త్రీ దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వచ్చి “దైవప్రవక్తా! మీ ప్రవచనాలన్నిటినీ పురుషులే కైవసం (కంఠస్థం) చేసుకుంటున్నారు. అందుకని మా కోసం కూడా ఒక దినం నిర్ణయిస్తే ఆ రోజు మేము (స్త్రీలం) మీ సన్నిధికి వస్తాము. దేవుడు మీకు నేర్పిన విషయాలు మీరు మాకు బోధించవచ్చు” అని అన్నది. “అయితే మీరంతా (స్త్రీలు) ఫలానా రోజు ఫలానా ఇంట్లో సమావేశమవుతూ ఉండండి” అన్నారు దైవప్రవక్త (సల్లం). దాని ప్రకారం స్త్రీలు సమావేశమయ్యేవారు. దైవప్రవక్త (సల్లం) అక్కడికి వెళ్ళి తనకు దేవుడు నేర్పిన విషయాలను వారికి బోధించేవారు.

(అలాంటి సమావేశంలో ఓ రోజు) ఆయన మాట్లాడుతూ “ముగ్గురు పిల్లలు కోల్పోయిన (అంటే ముగ్గురు పిల్లలు చనిపోయినప్పుడు సహనం వహించిన) స్త్రీ కోసం ఈ పిల్లలు నరకానికి అడ్డుతెరగా మారుతారు” అని అన్నారు. ఒక స్త్రీ ఈ మాట విని “దైవప్రవక్తా! మరి ఇద్దరు పిల్లలయితే?” అని అడిగింది. ఆమె ఈ ప్రశ్నరెండు సార్లు అడిగింది. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “ఆ... ఇద్దరయినా, ఇద్దరయినా, ఇద్దరయినా” అని సమాధానమిచ్చారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 96వ ప్రకరణం - అల్ ఏతెసామీ, 9వ అధ్యాయం - తాలీమిన్నఖియ్యి (సల్లం) ఉమ్మతహా మినరిజాలి వన్నిసా)

1. ముస్లిం హదీసులో “ఆ బాలికలకు విద్యాశిక్షణలు గరిపితే వారతని కోసం నరకాగ్నికి అడ్డుతెరగా మారుతారు” అని అడవంగా ఉంది. (అనువాదకుడు)
 2. దివ్యఖుర్ఆన్ లో “మీలో నరకం మీదుగా పోని వారంటూ ఉండరు. ఇదొక నిర్దిత విషయం. దాన్ని నెరవేర్చవలసిన బాధ్యత నీ ప్రభువుపై ఉంది” (19:71) అని ఉంది. ప్రమాణం నెరవేర్చడానికి అంటే ఈ నిర్ణయం నెరవేర్చడం కావచ్చు. ఈ వ్యక్తి కూడా నరకాన్ని దాటవలసి ఉంటుంది. అయితే ఈ సూక్తిలోని నిర్ణయం నెరవేరడానికన్నట్లు నామమాత్రంగా ఉంటుంది. లేదా దీని భావం, ప్రమాణం నెరవేరడానికి నరకంలో శిక్షగా కాకుండా నామమాత్రంగా ప్రవేశింపజేయటం కావచ్చు. (సంకలనకర్త)

1691. హజ్రత్ అబ్దుల్ హక్మ్ అస్సహాని (రహ్మాలై) కథనం :- నేను అబూ హాజిం (రహ్మాలై) నోట హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) చెప్పిన ఈ హదీసే విన్నాను - “యుక్త వయస్సుకు రాని ముగ్గురు పిల్లలు .... (కోల్పోయిన స్త్రీ కోసం ఈ పిల్లలు నరకానికి అడ్డు తెరగా మారుతారు)” అని ప్రవచించారు దైవప్రవక్త (సల్లం).

(సహీహ్ బుఖారీ:- 3వ ప్రకరణం - ఇల్మీ, 36వ అధ్యాయం - హల్ యజ్ అల్ లిన్ని సాయి యామున్ అలా హిదతిన్ ఫిల్ ఇల్మి)

48వ అధ్యాయం - దేవుడు ఎవరినైనా అభిమానిస్తే అతణ్ణి తన దాసులకు అభిమాన పాత్రుడిగా చేస్తాడు

1692. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు :- దేవుడు ఏ దాసుణ్ణు అభిమానిస్తే జిబ్రయీల్ (అలైహి)ని పిలిచి “దేవుడు ఫలానా వ్యక్తిని అభిమానిస్తున్నాడు కనుక నీవు కూడా అతణ్ణి అభిమానించు” అని అంటాడు. అందుచేత జిబ్రయీల్ (అలైహి) అతణ్ణి అభిమానించడం ప్రారంభిస్తారు. తరువాత ఆయన ఆకాశంలో ఒక ప్రకటన గావిస్తూ “దేవుడు ఫలానా వ్యక్తిని అభిమానిస్తున్నాడు. కనుక మీరంతా అతణ్ణి అభిమానించండి” అని అంటారు. దాంతో ఆకాశ వాసులంతా (అంటే దైవదూతలందరూ) అతణ్ణి అభిమానించడం మొదలెట్టారు. చివరికి భూమిపై కూడా అతనికి ప్రజాదరణ లభిస్తుంది.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 97వ ప్రకరణం - అత్తైహిద్, 33వ అధ్యాయం - కలామిర్రబ్బి మఅ జిబ్రయీల్)

50వ అధ్యాయం - మనిషి తాను అభిమానించే వాడికే స్నేహితుడవుతాడు

1693. హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం :- ఒక వ్యక్తి (లేచి) “దైవప్రవక్తా! ప్రళయం ఎప్పుడొస్తుంది?” అని ప్రశ్నించాడు. “దాని కోసం నువ్వేం ఏర్పాట్లు చేసుకుంటున్నావు?” అని అడిగారు దైవప్రవక్త (సల్లం). “నేను దాని కోసం అత్యధికంగా నమాజులు చేయలేదు, అత్యధికంగా రోజాలు పాటించలేదు, అత్యధికంగా దానధర్మాలు కూడా చేయలేదు. కాకపోతే నేను దేవుణ్ణి, ఆయన ప్రవక్త (సల్లం)ను అభిమానిస్తున్నాను” అన్నాడా వ్యక్తి. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) “నీవు ఎవరిని అభిమానిస్తున్నావో (ప్రళయం దినాన) అతనితో పాటే ఉంటావు” అని చెప్పారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 96వ అధ్యాయం - అలామతి హుబ్బిల్లాహి అజ్జ వ జల్ల)

1694. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్ అరీ (రజి) కథనం :- ఒక వ్యక్తి కొందరిని అభిమానిస్తున్నాడు. కాని సత్కార్యాలు చేయడంలో అతను వారి స్థాయికి చేరుకోలేకపోతున్నాడు (అలాంటి వ్యక్తి గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?)” అని దైవప్రవక్త (సల్లం)ను ఎవరో అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (సల్లం) సమాధానమిస్తూ “మనిషి తాను ఎవరినైతే అభిమానిస్తాడో వారితో పాటే ఉంటాడు” అని అన్నారు.

(సహీహ్ బుఖారీ:- 78వ ప్రకరణం - అదబ్, 96వ అధ్యాయం - అలామతి హుబ్బిల్లాహి అజ్జ వ జల్ల)